

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Наставно-научно веће Филозофског факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 31.10.2024. године изабрало нас је у стручну комисију за утврђивање услова за стицање научно-истраживачког звања НАУЧНИ САРАДНИК (реизбор) др Иване Гачановић.

На основу увида у поднету документацију и научни рад кандидаткиње, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографски подаци

Др Ивана Гачановић, научна сарадница на Институту за етнологију и антропологију при Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду, рођена је 06.01.1984. године у Горњем Милановцу. Дипломирала је 2007. године на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду. Постдипломске академске студије мастер завршила је на истом Одељењу 2008. године. Године 2009. уписује докторске студије на Одељењу за етнологију и антропологију. Докторску дисертацију „Култура ревизије у науци и високом образовању: случај Републике Србије од 2000. до 2010.“ одбранила је 27.11.2014. године на Филозофском факултету Универзитета у Београду (ментор проф. др Иван Ковачевић).

У периоду од фебруара 2009. до маја 2010. године била је стипендисткиња Министарства за науку и технолошки развој, ангажована на пројекту „Антропологија у 20. веку: теоријски и методолошки домети“ (ев. бр. 147037), који је реализован на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду. Од 2010. године запослена је на Филозофском факултету у Београду, прво у звању истраживача приправника, а потом, од 2011. године, у звању истраживача сарадника. Од 2011. године била је ангажована на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, под називом „Идентитетске политике Европске уније: прилагођавање и примена у Републици Србији“ (ев. бр. 177017). У марту 2015. године покренут је њен избор у звање научни сарадник, у које је изабрана у септембру 2015. године. У звање доцента на Одељењу за етнологију и антропологију изабрана је 2016. године, са 10% радног времена. Тренутно је у том звању запослена са 35% радног времена, на истом Одељењу. У звање доцента поново је изабрана 30. марта 2021. године, а у звање научног сарадника 15. јуна 2020. године.

Др Гачановић је била менторка неколико дипломских радова, једног мастер рада и била је чланица више научних комисија за оцену и одбрану дипломских и мастер радова, као и четири докторске дисертације. Коменторка је једне одбрањене докторске дисертације (др Теодоре Јовановић) и једне докторске дисертације чија је израда у току (кандидаткиње Милице Стјепановић).

Учествовала је на неколико међународних и домаћих научних конференција и научних трибина. Поред тога, била је чланица организационог одбора националног научног скупа „Антропологија књижевности, уметности и медија“, одржаног 22-23. децембра 2023. године на Филозофском факултету у Београду. У току своје каријере одржала је неколико предавања по позиву у земљи и иностранству (Словенија).

У више наврата била је инструкторка теренске праксе у нашој земљи, организоване за студенте треће године основних студија етнологије и антропологије Филозофског факултета у Београду. Била је чланица различитих организационих тела и комисија на Филозофском факултету у Београду, а у периоду 2020-2021. године вршила је функцију одељењског координатора за акредитацију Филозофског факултета у Београду.

Чланица је Етнолошко-антрополошког друштва Србије (ЕАДС) и Међународне асоцијације за антропологију југоисточне Европе (International Association for Southeast European Anthropology). Управница је Центра за антропологију јавних и практичних политика Одељења за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду (од 2024. године).

Објавила је две монографије, бројне радове у релевантним научним часописима и зборницима и била је рецензенткиња научних текстова у неколико научних часописа и две научне монографије. Добитница је награде „Душан Бандић“ коју додељује Одељење за етнологију и антропологију Филозофског факултета Универзитета у Београду за најбољу монографију објављену у области етнологије и антропологије у 2019. години, за студију „Универзитет и култура ревизије“.

Целокупна библиографија научних радова кандидата

Монографије, монографске студије, тематски зборници

1. BANIĆ GRUBIŠIĆ, Ana, GAČANOVIĆ, Ivana. 2024. Morning will not change everything: the representation of youth in post-socialist Serbia. U: *Popular culture in post-socialism*, edited by Ana Banić Grubišić and Vlado Kotnik, 253-276. Belgrade: Faculty of Philosophy, University of Belgrade; Dosije studio. (M14)

Радови објављени у научним часописима међународног значаја; научна критика; уређивање часописа

2. GAČANOVIĆ, Ivana. 2024. Book review: Hugh Firth and Loulou Brown (2023), *Love, Loyalty and Deceit: Rosemary Firth, a Life in the Shadow of Two Eminent Men* (New York: Berghahn Books). *Anthropological Journal of European Cultures* 33 (2): 150-153. **(M26)**
3. GAČANOVIĆ, Ivana. 2024. Homo academicus u tranziciji. *Etnoantropološki problemi* 19 (3) (у штампи) **(M23)**
4. GAČANOVIĆ, Ivana, BANIĆ GRUBIŠIĆ Ana. 2022. Kulturna kritika ili samo mali beg od stvarnosti? Antropološka analiza serije Upravnica. *Etnoantropološki problemi* 17 (2): 455-486. **(M23)**
5. GAČANOVIĆ, Ivana. 2019. O moći (dobre) priče: Zašto je serija Igra prestola morala (tako) da se završi i šta nam Žižek može reći o tome? *Etnoantropološki problemi* 14 (2): 461-486. **(M24)**
6. STAJIĆ, Mladen, GAČANOVIĆ, Ivana. 2019. Crna ovca i bela vrana: pank među navijačima Partizana. *Etnoantropološki problemi* 14 (3): 999–1025. **(M24)**
7. GAČANOVIĆ, Ivana. 2017. Sirotinja između „kulture bede“ i Čuda u Milanu. *Etnoantropološki problemi* 12 (2): 349-378. **(M24)**
8. GAČANOVIĆ, Ivana. 2015. Orahovačka hronika. Povodom knjige Gordane Gorunović, Autobiografija u kontekstu: Ogled iz etnografske antropologije. *Etnoantropološki problemi* 10 (1): 258-261. **(M27)**
9. GAČANOVIĆ, Ivana. 2014. O koncepcijama „akademske zajednice“ i „akademske kulture“ u uslovima savremenih transformacija institucije univerziteta. *Etnoantropološki problemi* 9 (4): 1007-1024. **(M24)**
10. GAČANOVIĆ, Ivana. 2014. Povodom knjige Marije Ristivojević, Beograd na „novom talasu“: muzika kao element konstruisanja lokalnog identiteta. Beograd, Srpski genealoški centar i Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. *Antropologija* 14 (2): 199-202. **(M27)**
11. GAČANOVIĆ, Ivana. 2014. Povodom knjige Muzika sveta kao novi oblik tradicije, Marije Ristivojević. (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu Srpski genealoški centar, Beograd, 2013. godine). *Antropologija* 14 (1): 149-151. **(M27)**
12. GAČANOVIĆ, Ivana. 2012. Povodom knjige Vladimira Ribića, Politička antropologija i moderni svetski sistem. 2011. Beograd: Srpski genealoški centar i Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Etnološka biblioteka 54, str. 250. *Etnoantropološki problemi* 7 (1): 271-272. **(M27)**
13. GAČANOVIĆ, Ivana. 2011. Miloš Milenković, Ka politici srpske antropologije u XX veku. *Etnoantropološki problemi* 6 (1): 243-245. **(M27)**
14. GAČANOVIĆ, Ivana. 2011. Isidora Jarić (ur.), Bolonjska reforma visokog školstva u Srbiji. *Antropologija* 2 (11): 241-245. **(M27)**

15. GAČANOVIĆ, Ivana. 2010. Naučni skup: Naš svet, drugi svetovi. Antropologija, naučna fantastika i kulturni identiteti, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, 11-12. 12. 2009. *Antropologija* 1 (10): 125-127. (M27)
16. GAČANOVIĆ, Ivana. 2010. Kompjuteri i etika u sajber doba. Pol Dž. Ford; Hester D. Mika (ur.) *Antropologija* 3 (10): 141-145. (M27)
17. GAČANOVIĆ, Ivana. 2010. Reforme obrazovanja i lažna slika savremenog "društva znanja" (Liessemann, Konrad Paul. Teorija neobrazovanosti: Zablude društva znanja. 2008. Zagreb: Jesenski i Turk). *Etnoantropološki problemi* 5 (1): 225-230. (M27)
18. GAČANOVIĆ, Ivana. 2010. Problem globalnog rangiranja univerziteta ili o iskušenjima savremenih visokoobrazovnih sistema. *Etnoantropološki problemi* 5 (2): 185-204. (M24)
19. GAČANOVIĆ, Ivana. Naumović, Slobodan. 2009. Upotreba tradicije. Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, IP "Filip Višnjić" a.d., 330 str. *Antropologija*, 2010, 1 (10): 133-135. (M27)
20. GAČANOVIĆ, Ivana. 2009. "Snaga analitičko-etnografskog dokaza", povodom knjige Mladene Prelić (N)i ovde (n)i tamo: Etnički identitet Srba u Mađarskoj na kraju XX veka. *Etnoantropološki problemi* 4 (1): 223-225. (M27)

Монографије националног значаја

21. ГАЧАНОВИЋ, Ивана. 2024. Спорт и идентитет публике, у: *Теорија спорта*, В. Копривица, А. Петровић (ур.). Београд: Универзитет „Унион-Никола Тесла“ и Службени гласник. (у штампи) (M44)
22. GAČANOVIĆ, Ivana. 2021. Reč urednika temata. *Etnološko-antropološke sveske* 32 (21): 15-16. (M49)
23. GAČANOVIĆ, Ivana. 2019. *Univerzitet i kultura revizije. Antropološka analiza* (Biblioteka Etnoantropološki problemi, Monografije, knj. 14). Beograd: Univerzitet, Filozofski fakultet, Odeljenje za etnologiju i antropologiju, Centar za antropologiju javnih i praktičnih politika: Dosije studio. (M41)
24. GAČANOVIĆ, Ivana. 2013. O decentriranju navijačkih identiteta: ima li romantike u navijanju?, u: *Urbani kulturni identiteti i religioznost u savremenom kontekstu*, D. Sinani (ur.). Beograd: Srpski genealoški centar; Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta, 173-196. (M44)
25. GAČANOVIĆ, Ivana. 2009. *Problem evropskog identiteta: uvod u antropologiju Evropske unije*. Beograd: Srpski genealoški centar; Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta. (M42)

Радови у часописима националног значаја

26. GAČANOVIĆ, Ivana, KOVAČEVIĆ Ivan. 2021. From The Anthropology of Europe to The Anthropology of The European Union and Back. *Antropologija* 21 (1): 9-28. **(M51)**
27. GAČANOVIĆ, Ivana. 2013. Može li antropologija obrazovanja da nas obrazuje? O prirodi znanja u antropologiji obrazovanja. *Etnološko-antropološke sveske* 21 (10): 169-182. **(M52)**
28. GAČANOVIĆ, Ivana. 2009. Kako izmisliti Evropljanina? Antropološka analiza. *Antropologija* 7: 87-104. **(M51)**
29. GAČANOVIĆ, Ivana. 2009. Antropološke perspektive o/u kulturi revizije. *Antropologija* 8: 81-97. **(M51)**

Предавања по позиву на скуповима националног значаја

30. GAČANOVIĆ, Ivana. 2022. Homo academicus u tranziciji: Antropološka diskusija o efektima tranzicije na „akademsku kulturu“ u Srbiji. *Knjiga sažetaka sa naučnog skupa Tri decenije tranzicije u Srbiji – sociološka i antropološka perspektiva* (1. jun 2022), str. 25-27. Beograd: Institut društvenih nauka. **(M64)**
31. STAJIĆ, Mladen, GAČANOVIĆ Ivana. 2018. Crna ovca i bela vrana: pank među navijačima Partizana. U: Stajić, Mladen (ur.) *Nacionalni naučni skup Antropologija muzike. Apstrakti*, стр. 28. Beograd: Filozofski fakultet, Institut za etnologiju i antropologiju. **(M64)**
32. GAČANOVIĆ, Ivana. 2011. Evropa kao izвориште kulturnog identiteta i vrednosti kao normativnog okvira, u: *Kulturni identiteti kao nematerijalno nasleđe*, B. Žikić (ur.). Beograd: Srpski genealoški centar, 111-128. **(M63)**
33. GAČANOVIĆ, Ivana. 2009. Antropološko istraživanje kulture revizije. *Knjiga apstrakata/naučni skup „Država, nauka, kultura“*, str. 11-12. Beograd: Etnološko-antropološko društvo Srbije. **(M64)**

Библиографија радова које је кандидаткиња објавила у звању научни сарадник (2015-2024) класификована по М коефицијентима:

M14 (1 x 5)

1. BANIĆ GRUBIŠIĆ, Ana, GAČANOVIĆ, Ivana. 2024. Morning will not change everything: the representation of youth in post-socialist Serbia. U: *Popular culture in post-socialism*, edited by Ana Banić Grubišić and Vlado Kotnik, 253-276. Belgrade: Faculty of Philosophy, University of Belgrade; Dosije studio.

M23 (2 x 4)

1. GAČANOVIĆ, Ivana. 2024. Homo academicus u tranziciji. *Etnoantropološki problemi* 19 (3) (у штампани)
2. GAČANOVIĆ, Ivana, BANIĆ GRUBIŠIĆ Ana. 2022. Kulturna kritika ili samo mali beg od stvarnosti? Antropološka analiza serije Upravnica. *Etnoantropološki problemi* 17 (2): 455-486.

M24

1. GAČANOVIĆ, Ivana. 2019. O moći (dobre) priče: Zašto je serija Igra prestola morala (tako) da se završi i šta nam Žižek može reći o tome? *Etnoantropološki problemi* 14 (2): 461-486.
2. STAJIĆ, Mladen, GAČANOVIĆ, Ivana. 2019. Crna ovca i bela vrana: pank među navijačima Partizana. *Etnoantropološki problemi* 14 (3): 999-1025.
3. GAČANOVIĆ, Ivana. 2017. Sirotinja između „kulture bede“ i Čuda u Milanu. *Etnoantropološki problemi* 12 (2): 349-378.

M26 (1 x 1)

1. GAČANOVIĆ, Ivana. 2024. Book review: Hugh Firth and Loulou Brown (2023), *Love, Loyalty and Deceit: Rosemary Firth, a Life in the Shadow of Two Eminent Men* (New York: Berghahn Books). *Anthropological Journal of European Cultures* 33 (2): 150-153.

M41

GAČANOVIĆ, Ivana. 2019. *Univerzitet i kultura revizije. Antropološka analiza* (Biblioteka Etnoantropološki problemi, Monografije, knj. 14). Beograd: Univerzitet, Filozofski fakultet, Odeljenje za etnologiju i antropologiju, Centar za antropologiju javnih i praktičnih politika: Dosije studio.

M44 (1 x 3)

1. ГАЧАНОВИЋ, Ивана. 2024. Спорт и идентитет публике, у: *Теорија спорта*, В. Копривица, А. Петровић (ур.). Београд: Универзитет „Унион-Никола Тесла“ и Службени гласник. (у штапи)

M49 (1 x 1)

1. GAČANOVIĆ, Ivana. 2021. Reč urednika temata. *Etnološko-antropološke sveske* 32 (21): 15-16.

M51 (1 x 3)

1. GAČANOVIĆ, Ivana, KOVAČEVIĆ Ivan. 2021. From The Anthropology of Europe to The Anthropology of The European Union and Back. *Antropologija* 21 (1): 9-28.

M64 (1 x 0,5)

1. GAČANOVIĆ, Ivana. 2022. Homo academicus u tranziciji: Antropološka diskusija o efektima tranzicije na „akademska kultura“ u Srbiji. *Knjiga sažetaka sa naučnog skupa Tri decenije tranzicije u Srbiji – sociološka i antropološka perspektiva* (1. jun 2022), str. 25-27. Beograd: Institut društvenih nauka.
2. STAJIĆ, Mladen, GAČANOVIĆ Ivana. 2018. Crna ovca i bela vrana: pank među navijačima Partizana. U: Stajić, Mladen (ur.) *Nacionalni naučni skup Antropologija muzike. Apstrakti*, str. 28. Beograd: Filozofski fakultet, Institut za etnologiju i antropologiju, str. 28.

Научно-истраживачки рад кандидаткиње у периоду који се оцењује (2020-2025)

Библиографија радова др Иване Гачановић у периоду који се оцењује обухвата: један коауторски рад у тематском зборнику међународног значаја, један коауторски и један самостални оригинални научни рад објављен у националном часопису међународног значаја, једну научну критику у међународном часопису, један рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, једно уредништво тематског зборника објављеног у часопису националног значаја, један оригиналан коауторски рад у врхунском часопису националног значаја и једно објављено саопштење са националног скупа штампано у изводу. Сходно томе, кандидаткиња показује успех како у самосталном, тако и у коауторском научно-истраживачком раду.

Према *Правилнику о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача* Министарства просвете, науке и технолошког развоја вредновање научне компетентности др Иване Гачановић било би следеће:

Категорија	Број радова	Вредност (у бодовима)	Број бодова
M14	1	5	1 x 5 = 5
M23	2	4	2 x 4 = 8
M26	1	1	1 x 1 = 1
M44	1	3	1 x 3 = 3
M49	1	1	1 x 1 = 1
M51	1	3	1 x 3 = 3
M64	1	0,5	1 x 0,5 = 0,5
Укупно			21,5

Услови за звање научни сарадник према Правилнику (реизбор)

Диференцијални услов -од првог избора у претходно звање до избора у звање	Потребно је да кандидат има најмање XX поена, који треба да припадају следећим категоријама:	
Научни сарадник	Укупно	16
	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52	10
	M11+M12+M13+M14+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42+M51	7

Научни резултати др Иване Гачановић

Диференцијални услов -од првог избора у претходно звање до избора у звање	Потребно је да кандидат има најмање XX поена, који треба да припадају следећим категоријама:	
Научни сарадник	Укупно	21,5
	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52	20
	M11+M12+M13+M14+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42+M51	16

Анализа објављених радова у звању научни сарадник

Радови које је др Ивана Гачановић објавила у звању научног сарадника представљају резултат веома промишљених, дугорочних анализа и истраживачког искуства. У својим радовима она знања из области историје, теорије и методологије антропологије стално ревидира, проблематизује, развија и примењује различитим савременим друштвено и научно релевантим истраживачким темама, развијајући притом оригинални стил писања и интерпретације анализиране грађе. Уопштено посматрано, кандидаткиња се бави традиционалним антрополошким темама које у најширем опсегу обухватају питање утицаја културе на идентитет појединца, при чему се опсежи, оквири или обриси културних процеса које она истражује мењају и обухватају различите просторно-временске нивое. Њена досадашња истраживања се крећу највише у домену савремене академске и популарне културе, утицаја спорта на формирање групних идентитета, Европске уније као простора културних политика и историје етнологије и антропологије. Било да се бави локалним, глобалним или глокалним феноменима, у њеним радовима читалац добија перспективу

ширег друштвеног и економско-политичког контекста који уоквирује и прожима проблем у фокусу анализе, пружајући тако знања која не само информишу, већ и покрећу читаоца на размишљање и (само)преиспитивање. Због тога радови које она објављује нису драгоцени само за домаћу научну продукцију, већ су релевантан компаративни допринос и на међународној научној сцени. У овој анализи обухватамо само радове које је кандидаткиња објавила након претходног реизбора у звање истраживач сарадник.

Рад који је објавила у тематском зборнику међународног значаја, у сарадњи са колегиницом др Банић-Грубишић – *Morning will not change everything: the representation of youth in post-socialist Serbia* (2024) – може се сврстати у област проучавања друштвено-политичких порука које се шаљу посредством производа популарне културе. У случају дате анализе, ауторке пажњу усмеравају на домаћи поп-културни производ, односно на серију „Јутро ће променити све“. Ову серију бирају нарочито због тога што је у време свог емитовања, 2018. године, на званичној државној телевизијској станици (РТС1), серија наишла на веома позитивну рецепцију публике, што их је навело да анализирају на који начин и која врста садржаја изазива тако велико интересовање широког аудиторијума. При томе, серија је тематски усмерена на проблем „продужене младости“ и утицаја које друштвено-економски и политички контекст транзиције пост-социјалистичке Србије има по квалитет и перспективе сазревања и проналажења „исправног“ животног пута. У исходу, ауторке ову серију тумаче као успешно реализовану илустрацију друштвене и културне промене, коју одликују нестабилност одлика животног циклуса у урбаном, пострадацијском окружењу транзицијског друштва, које – између осталог – одликује прекарност са својим материјалним и психолошко-емотивним последицама по појединца.

У раду *Homo academicus u tranziciji* (2024) др Гачановић наставља да посматра процес преласка домаћег постсоцијалистичког друштва ка неолибералној држави, али у овом случају у сфери утицаја које такав прелазак или транзиција има по академску културу Београдског универзитета. Ово истраживање она базира пре свега на интервјуима које је водила са шесторо редовних професора Београдског универзитета, али и на сопственом „теренском“ искуству рада на истом универзитету. Међутим, треба додати и из текста јасно видљиву чињеницу да је сама анализа и тумачење, па и класификација грађе којом кандидаткиња располаже заснована на изузетном познавању тековина универзитетских реформи не само на локалном, већ и на међународном, а може се рећи и на глобалном нивоу. Она своју анализу поставља, дакле, у глобалну компаративну перспективу, смештајући тиме промене које се уочавају на нивоу домаће академске културе, с једне стране, у међународни контекст; тиме указује на динамику глобално-локално, али и на специфичности домаћег академског контекста, који је, с друге стране, субјект динамике или међуодноса академске културе и ширег скупа вредности које се доминантно испољавају и негују у савременом, (пост)транзицијском друштву.

Начин на који др Гачановић аналитички комбинује теме популарне културе и универзитетске или академске културе добро је илустрован у још једном тексту који је написала у коауторству са др Банић-Грубишић, под насловом *Kulturna kritika ili samo mali beg od stvarnosti? Antropološka analiza serije Upravnica* (2022). Ова дубинска анализа

америчке телевизијске серије, која се сврстава у жанр драмедије, обухвата анализу наратива серије и рецепције публике, са нарочитим фокусом на откривање које су основне поруке које серија шаље публици у покушају да представи америчку академску (и ширу) културу и у којој мери се публика идентификује са датим порукама, или се пак таквом представљању противи или га проблематизује на други начин. Анализа у овом раду таквим приступом „баца светло“ на широк спектар друштвено-политичких проблема који прожимају одређени стратум америчког друштва, нарочито онај који можемо назвати „академским“ и тиме нам пружа вредно средство за поређење или неку врсту саморефлексије на промене које се одигравају у нашем сопственом академском и друштвеном контексту.

Научна критика коју је др Гачановић објавила у међународном часопису „*Anthropological Journal of European Cultures*“, а коју је написала поводом књиге Хјуа Фирта и Лулу Браун *Love, Loyalty and Deceit: Rosemary Firth, a Life in the Shadow of Two Eminent Men* (2023), представља веома сажету, али језгровиту и оригиналну критичку анализу овог дела. Њено читање пружа значајне смернице ка најважнијим аспектима дате књиге, од којих издваја пре свега њен значај за дубље упознавање са одређеним сегментима развоја социјалне антропологије у Великој Британији, иако би такву врсту значаја могао прикрити сам наслов дате књиге. Поред тога, кандидаткиња нарочито указује и критички се осврће на начин на који је у књизи приказан положаја и улога које су жене заузимале у науци, али и ширем британском друштву у првој половини двадесетог века.

У тексту *Спорт и идентитет публике* (2024), објављеном у темаском зборнику истакнутог националног значаја „Теорија спорта“, др Гачановић пише веома значајан прилог који пружа јасан и прегледан спектар начина на који спорт утиче на идентитет различитих скупова публике. Она спорт и спортисте посматра – као и у својим претходним радовима, у којима се бавила специфичним навијачким групама у нашем друштву – из перспективе носилаца одређеног корпуса идентификационих одредница или модела, према којима симпатизери и навијачи широког спектра развијају специфичан емотивни однос, који је често прожет и неким додатним представама и наклоностима (као што су, на пример, она која се тичу националног или неког другог осећаја припадности). Заправо, спорт се у овом тексту сматра „кључном културном ареном у којој се креирају, изражавају и есенцијализују различити колективни идентитети (национални, етнички, локални, родни, класни)“, јер, како кандидаткиња наводи, људима пружа физичка средства за јасно класификовање „нас“ у односу на „друге“. Она раздваја неколико нивоа идентификације коју публика може развити под дејством спорта и спортских такмичења, од националних тимова на међународним спортским такмичењима, преко клупског спорта до појединачних спортова, који се у многим случајевима доживљавају као својеврсни културни хероји или као глобалне или националне супер-звезде.

Др Гачановић се више од деценије бави различитим истраживањима Европске уније као простора веома активне и утицајне културне политике. С обзиром да је своја истраживања и теоријска и практична знања преносила и студентима основних и постдипломских студија на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду, утицала је да неки од њих своја семинарска истраживања управо усмере на тему антропологије ЕУ.

Након менторисања неких од радова и кроз сарадњу са другим колегама, уредила је посебан темат посвећен истраживањима младих истраживача у датој области и тиме заправо још више учврстила темеље ове релативно нове истраживачке области у нашој земљи.

Такође захваљујући дугогодишњем искуству и раду са студентима на основним студијама, др Гачановић је уочила потребу да се за њих приреди један научни чланак који би их упутио у основе досадашњих истраживања на пољу проучавања Европе и Европске уније. Тим поводом је заједно са проф. др Иваном Ковачевићем (са којим је сарађивала и у настави) објавила чланак *From The Anthropology of Europe to The Anthropology of The European Union and Back* (2021). Овај текст пружа оригиналан, информисан поглед на историју и различите приступе антрополошког бављења Европском унијом, који може бити користан за међународну читалачку публику, заинтересовану за ово поље истраживања. Поред тога, текст садржи и додатна теоријска разматрања неких од кључних концептуалних објашњења процеса културних промена које долазе од стране институција ЕУ (као што је нпр. процес „европеизације“), али и самог концепта „Европе“ и „европског“.

Коначно, објављен је и сажетак излагања које је др Гачановић одржала пред учесницима националне конференције „Три деценије транзиције у Србији“ у Институту за друштвену теорију у Београду, 2022. године. Наслов датог излагања *Хомо ацадемикус у транзицији: Антрополошка дискусија о ефектима транзиције на „академску културу“ у Србији* јасно говори о теми о којој је кандидаткиња говорила, представљајући почетна запажања свог ширег теренског истраживања академске културе у Србији.

Закључак

На основу приложене анализе можемо закључити да се научно-истраживачки опус др Иване Гачановић одликује зрелошћу, истраживачком свестраношћу и изузетном посвећеношћу истраживаним темама и проблемима. Емпиријски је поткован и методолошки иновативан, теоријски доследан и информативан, а одликује га и складан стил писања. Важно је напоменути да су већини њених радова претходила теренска истраживања, као и то да се у њима стално тежи холистичком приступу при разматрању друштвених феномена различитих обима. У њима, притом, никада не изостаје критичко ревидирање већ постојећих теоријских и практичних приступа који су у вези са истраживаном тематиком, што је неопходан услов за напредак научног мишљења, али и пут ка успешнијој примени резултата научних истраживања у друштвеној стварности. С обзиром да тематски често дотиче теме које превазилазе уске искуствене оквири домаћег етнографског терена и проблеме који се могу тицати и оних који живе изван наших националних граница, опус др Иване Гачановић представља компаративно драгоцен, оригиналан и понекад теоријски и/или интерпретацијски провокативан допринос домаћој, али слободно се може рећи и широј научној продукцији.

Комисија сматра да др Ивана Гачановић испуњава услове предвиђене Законом о научно-истраживачкој делатности и Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача за реизбор у

звање НАУЧНИ САРАДНИК и у том смислу предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду да утврди испуњеност услова за реизбор др Иване Гачановић у звање НАУЧНИ САРАДНИК.

У Београду, 28. 11. 2024.

Комисија:

Проф. др Марко Пишев

Доц. др Младен Стајић

Др Марта Стојић Митровић

Виши научни сарадник Етнографског института САНУ
